

NACIONĀLĀ ELEKTRONISKO
PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻU PADOME

Rīgā, 2021. gada 29.jūlijā

LĒMUMS Nr. 333/1–2 (18012000001421–2)

Par administratīvā soda uzlikšanu

administratīvā pārkāpuma lietā Nr. 18012000001421

Izskatot 2021. gada 28.maijā uzsāktu administratīvā pārkāpuma lietu par iespējamo Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 35.panta otrajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu elektroniskā plašsaziņas līdzekļa SIA “Radio 1”, reģistrācijas numurs 45403007181, darbībā, Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (turpmāk – Padome) šādā sastāvā – Padomes priekšsēdētājs Ivars Āboliņš, Padomes priekšsēdētāja vietniece Aurēlija Ieva Druvieta, Padomes locekļi Ieva Kalderauska un Jānis Eglītis, piedaloties SIA “Radio 1” pārstāvei,

konstatē:

[1] Padome ir veikusi SIA “Radio 1” programmas “Radio 1” (Apraides atļauja Nr.AA-073/1, Darbības pamatnosacījumi Nr.AA-073/1–1) ietvaros 2021.gada 19.februārī izplatītā raidījuma “Jēkabpils novada aktualitātes” atbilstības izvērtēšanu priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietojuma prasībām un konstatējusi turpmāk minēto.

[2] Programmas “Radio 1” ietvaros 2021.gada 19.februārī no pulksten 16:10:11 līdz plkst. 16:48:05 tiek izplatīts raidījums “Jēkabpils novada aktualitātes”, kurā kā raidījuma viesis ir uzaicināts Jēkabpils novada domes priekšsēdētājs Aivars Vanags, kā arī konstatēts turpmāk minētais:

[2.1.] Raidījuma gaitā ir jūtams, ka raidījuma vadītājs ar jautājumiem uzvedina raidījuma viesi runāt par konkrētām lietām (ceļu rekonstrukcijas darbi un plānotie Jēkabpils novada attīstības plāni, 2021.gadam pieņemtā budžeta prioritātes), kurās raidījuma viesis parāda, cik daudz labu darbu viņš, strādājot Jēkabpils novada domē, ir paveicis līdz šim, kā arī raidījuma viesim A. Vanagam atļauj netraucēti izteikties par šiem tematiem. Bez tam raidījuma laikā vairākas reizes

raidījuma vadītājs uzdod jautājumus tā, lai pieminētu vēlēšanas, ar kurām jaunieievēlētā Jēkabpils novada dome varētu rīkoties citādāk, bet ne labāk, kā šī sastāva dome un lai raidījuma viesis varētu atkārtoti uzsvērt paveikto.

[2.1.1.] Raidījuma vadītājs raidījuma viesim Aivaram Vanagam ļāva netraucēti izteikties saistībā ar dažādu projektu īstenošanu Jēkabpils novadā un Jēkabpils novada pieņemto 2021.gada budžetu, kā arī raidījuma vadītājs uzdeva jautājumus tā, lai izceltu deputāta kandidāta personības pozitīvās iezīmes un paveiktos labos darbus Jēkabpils novada iedzīvotāju labā. Vairākkārtīgi tika pieminētas Pašvaldības vēlēšanas, kuras, iespējams, uz slikto pusi mainīs dzīvi Jēkabpils novadā.

[3] Ievērojot Pašvaldību domes vēlēšanu likuma 1.panta pirmo daļu Pašvaldību vēlēšanas 2021 notika 2021.gada 5.jūnijā.¹ Līdz ar to priekšvēlēšanu aģitācijas periods Pašvaldību vēlēšanas 2021 ilga no 2021.gada 6.februāra līdz 5.jūnijam.

[4] Centrālās vēlēšanu komisijas mājas lapā ir pieejama informācija², ka Aivars Vanags ir Pašvaldību vēlēšanu 2021 Jēkabpils novada deputāta kandidāts ar pirmo numuru partijas “Jaunā konservatīvā partija” sarakstā.

[5] Tādējādi konstatējams, ka pārbaudāmais raidījums – 2021.gada 19.februāra raidījums “Jēkabpils novada aktualitātes”, kurā piedalās deputāta kandidāts Aivars Vanags, ir izplatīts priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā.

[6] Izvērtējot 1.un 2. punktā konstatēto un 3., 4. un 5. punktā norādīto, 2021.gada 28.maijā Padome pieņēma lēmumu Nr. 239/1–2 (*lēmuma numurs administratīvo pārkāpumu procesa atbalsta sistēmā – 18012000001421-1*), ar kuru uzsāka administratīvā pārkāpuma procesu lietā par iespējamo Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 35. panta otrajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu SIA “Radio 1” darbībā, tas ir, programmas “Radio 1” ietvaros 2021.gada 19.februārī izplatītajā raidījumā “Jēkabpils novada aktualitātes” izplatot slēptu priekšvēlēšanu aģitāciju, tādejādi, iespējams, neievērojot Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 3.panta pirmo daļu.

[7] 2021.gada 28. maijā Padome nosūtīja vēstuli Nr. 23/6–7, ar kuru informēja SIA “Radio 1” par to, ka 2021.gada 28. maijā tika pieņemts lēmums Nr.239/1–2 par administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanu lietā Nr. 18012000001421, šo lēmumu nosūtot pielikumā un vienlaikus lūgusi SIA “Radio 1” izvērtēt Padomes konstatēto un sniegt paskaidrojumus minētajā lietā.

¹ Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/57839-republikas-pilsetas-domes-un-novada-domes-velesanu-likums>– aplūkots __.07.2021.

² Pieejams: <https://pv2021.cvk.lv/pub/jekabpils-novads/kandidatu-saraksti/jauna-konservativa-partija>– aplūkots __.07.2021

[8] 2021.gada 8.jūnijā Padome ir saņēmusi SIA “Radio 1” paskaidrojumus (*Padomē reģistrēti 8.06.2021 ar Nr. 13/6–7*), kuros SIA “Radio 1” pārkāpumu neatzīst, savu nostāju pamatojot ar turpmāk norādītajiem argumentiem:

[8.1] SIA “Radio 1” savos paskaidrojumos norāda, ka lietā nepastāv strīds par to, ka pārbaudāmais 2021.gada 19.februārī programmas “Radio 1” raidījums “Jēkabpils novada aktualitātes”, kurā piedalās Jēkabpils novada priekšsēdētājs Aivars Vanags, ir izplatīts priekšvēlēšanu aģitācijas laikā, tai pat laikā, analizējot pašu Raidījumu, tika pieļauta satura un formāta kļūdaina interpretācija, tas ir Raidījuma izplatīšanas laikā “Radio 1” redakcijai nebija zināms par Aivara Vanaga plāniem kandidēt pašvaldības vēlēšanās, publiskajā vidē šī informācija netika izplatīta, jo oficiālais partijas saraksts vēl nebija iesniegts vēlēšanu komisijā. Līdz ar to Lēmumā par administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanu Jēkabpils novada domes priekšsēdētāja statuss (“Jēkabpils novada deputāta kandidāts ar pirmo numuru “Jaunās konservatīvās partijas” sarakstā”) norādīts nepamatoti un ir pretrunā ar lietas faktiskajiem apstākļiem.

[8.2] Paskaidrojumos tiek norādīts, ka tā nav diskusijas programma, bet otrādi, Raidījumam ir informatīvs raksturs, kura mērķis Covid–19 esošo ierobežojumu laikā informēt iedzīvotājus par novada aktuālajiem notikumiem, pieņemtajiem nolēmumiem, nodrošinot klausītājiem iespējas neskaidrību gadījumā uzdot konkretizējošus jautājumus, izteikt konstruktīvus priekšlikumus un ierosinājumus.

[8.3] SIA “Radio 1” paskaidrojumos norāda, ka šāds programmas formāts ļauj saņemt informāciju no pirmavota, tas ir, no personām, kuras īsteno novada administratīvo pārvaldes funkciju, un droši vien var izskaidrot, nepieciešamības gadījumā arī pieņemto nolēmumu secību un galamērķi. Protams, Raidījuma formāts pilnīgi izslēdz iespēju uzsākt ētera diskusiju un vēl jo vairāk par politiskiem aspektiem.

[8.4] Paskaidrojumos tiek norādīts arī tas, ka vadītāja uzdevums – nevis “izcelt deputāta kandidāta personības pozitīvās iezīmes un viņa paveiktos labos darbus sabiedrības labā (...)”, bet otrādi – programmu ietvaros sekmēt noteiktā uzdevuma izpildi un informēt klausītājus par novada aktualitātēm. Pie tam Raidījumā netiek uzslavēta neviena konkrētā persona.

[8.5] SIA “Radio 1” paskaidrojumos norāda, ka Raidījums “Jēkabpils novada aktualitātes” tika veidots uz starp SIA “Radio 1” un Jēkabpils novada pašvaldību noslēgta līguma pamata (Pielikumā – Līguma noraksts) un tur nav paredzētas tiesības izvēlēties ētera “viesus”. Taču Raidījuma novirzi un saturu (novada aktualitātes mēs stingri ievērojam, un izvērtējot to kopējā

kontekstā ar Līguma saturu konstatējams, ka tas nav vērsts ne uz vienas politiskas apvienības popularizēšanu.

[8.6] Tāpat SIA “Radio 1” paskaidrojumos tiek norādīts, ka pamatojums šāda raidījuma veidošanai ir Padomes izstrādātās *“Nacionālās elektroniskās plašsaziņas līdzekļu padomes vadlīnijas elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbībai priekšvēlēšanu aģitācijas laikā”*, kur 3.3.punkts nosaka, ka: *“Priekšvēlēšanu aģitācijas periodā tikai izņēmumu gadījumos ir pieļaujams intervēt deputātu kandidātus kā neitrālus ekspertus vai vērtētājus par tematiku, kas neskar vēlēšanu aktualitātes. Katram šādam atspoguļojumam jābūt pamatotam acīmredzamu sabiedrisku interesi, kā arī jābūt redakcionāli izsvērtam, vērtējot godīgas vēlēšanu konkurences nodrošināšanas vajadzību.”* Raidījuma ietvaros Novada domes amatpersonas atbilstoši savai kompetencei ziņo par faktiem un notikumiem, kas pēc būtības nevar tikt uztverts kā kādas politiskas apvienības uzslavēšana.

[9] 2021.gada 20.jūlijā Padome nosūtīja SIA “Radio 1” vēstuli Nr. 38/6–7, ar kuru informēja, ka 2021.gada 29.jūlija Padomes sēdē tiks izskatīta administratīvā pārkāpuma lieta Nr. 18012000001421 par iespējamo Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 35.panta otrajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu elektroniskā plašsaziņas līdzekļa SIA “Radio 1” darbībā. Vienlaikus Padome informēja SIA “Radio 1”, ka Padomes sēde, kurā tiks izskatīta administratīvā pārkāpuma lieta Nr. 18012000001421, notiks attālināti, izmantojot programmu *MS Teams* un aicināja SIA “Radio 1” līdz 2020.gada 27.jūlijam informēt Padomi par kontaktpersonu, kura attālināti piedalīsies Padomes sēdē.

[10] Uz lietas izskatīšanu SIA “Radio 1” pārstāve bija pieslēgusies attālināti, izmantojot programmu *MS Teams*. Lietas izskatīšanas laikā SIA “Radio 1” pārstāve uzturēja iepriekš rakstiskajos paskaidrojumos norādīto pozīciju, kā arī paskaidroja, ka vēlas vērst Padomes uzmanību uz šādiem apstākļiem, pirmkārt, ka elektroniskais plašsaziņas līdzeklis uzņemas redakcionālo atbildību un aicina uz raidījumiem viesus izvērtējot sabiedrisko interesi un cik tas skar radio klausītājus. Papildus tam SIA “Radio 1” pārstāve norādīja uz to, ka dēļ Covid–19 ierobežojumiem nevarēja notikt sanāksmes un konferences un, ņemot vērā to, ka tika īstenota administratīvi teritoriālā reforma, ko SIA “Radio 1” ir vēlējis parādīt savā Raidījumā, tāpēc tika noslēgts līgums ar Jēkabpils novada pašvaldību, kā arī norāda, ka no Raidījumā izplatītās informācijas nav bijis iespējams atrast frāzi, ar kuru Raidījuma viesis sevi reklamētu, jo domes priekšsēdētājs runāja tikai par tām lietām, kuras gribēja apspriest ar novada iedzīvotājiem un Raidījuma mērķis nebija vēlēšanu tematika. Bez tam uz Raidījuma izplatīšanas brīdi Aivars

Vanags vēl nebija deputāta kandidāts, jo esot pieprasīta informācija un tika konstatēts, ka “Jaunā konservatīvā partija” savu deputātu kandidātu sarakstu iesniedza 2021. gada 27.martā, bet Raidījums tika izplatīts 19.februārī un pirmā provizorisks publikācija par partijas sarakstiem bija 4.martā, līdz ar to tīri juridiski Aivars Vanags nebija deputāta kandidāts uz Raidījuma izplatīšanas laiku un SIA “Radio 1” nevarēja zināt par Aivara Vanaga plāniem un SIA “Radio 1” nebija tiesības par to viņam jautāt. Ņemot vērā iepriekš minēto, nav juridiska pamata saukt SIA “Radio 1” pie administratīvās atbildības un lūdz izbeigt administratīvā pārkāpuma lietu. Uz Padomes jautājumu, kādēļ Līgums par Raidījuma veidošanu tika noslēgts no februāra līdz jūnijam, tas ir, tikai uz priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laiku, SIA “Radio 1” pārstāve atbildēja, ka, pirmkārt, tas varētu būt atkarīgs no domes finanšu budžeta iespējām, bet, otrkārt, domes priekšsēdētājs tika parādīts tikai vienu reizi, un SIA “Radio 1” ir vairāki līgumi ar Jēkabpils novada pašvaldību, taču par raidījumu ar nosaukumu “Jēkabpils novada aktualitātes” līgums bija noslēgts tikai uz priekšvēlēšanu aģitācijas laiku un SIA “Radio 1” nebija iniciatori šim Raidījumam. Uz Padomes jautājumu par to, vai pēc Pašvaldību vēlēšanām 2021 vairs nav svarīgas šīs novada aktualitātes, SIA “Radio 1” pārstāve atbild, ka tas viņai nav zināms, jo šobrīd pašvaldībā varbūt pēc vēlēšanām esot ļoti liela aizņemtība. Uz Padomes jautājumu, kā SIA “Radio 1” izskaidro to, ka pēc noslēgtā līguma tika paredzēts, ka raidījums “Jēkabpils novada aktualitātes” tiks veidots vienu reizi mēnesī, bet nevis tikai vienu reizi, SIA “Radio 1” pārstāve nevarēja atbildēt un prezumēja, ka, iespējams, Jēkabpils novada domei nebija tēmu vai jautājumu par ko runāt, jo SIA “Radio 1” nevar piespiest kādu nākt uz raidījumu.

Ievērojot minēto, Padome

secina:

[11] Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma (turpmāk arī – EPLL) 24.panta pirmā daļa nosaka: *“Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi ir brīvi un neatkarīgi programmu un raidījumu veidošanā un izplatīšanā, kā arī savā redakcionālajā darbībā, ciktāl tos ierobežo Latvijas Republikas Satversme, šis likums un citi likumi, valsts tehniskie standarti un Latvijai saistoši līgumi.”* Saskaņā ar minēto tiesību normu Padomei nav tiesību iejaukties elektroniskā plašsaziņas līdzekļa redakcionālajā darbībā, programmu un raidījumu veidošanā, kamēr vien elektroniskais plašsaziņas līdzeklis darbojas likuma ietvaros.

[12] Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma (turpmāk – PAL) 1.panta 3.punkts nosaka, ka priekšvēlēšanu aģitācija ir *“politiskās partijas, politisko partiju apvienības, vēlētāju apvienības vai deputāta kandidāta reklamēšana plašsaziņas līdzekļos vai citādā veidā, ja tā satur tiešu vai netiešu aicinājumu balsot par vai pret kādu politisko partiju, politisko partiju apvienību, vēlētāju apvienību vai deputāta kandidātu.”*

[13] PAL 1.panta 4.punkts nosaka, ka priekšvēlēšanu aģitācijas periods ir *“laika posms no 120.dienas pirms vēlēšanām līdz vēlēšanu dienai. Ja Saeima ir atlaista vai atsaukta vai republikas pilsētas dome vai novada dome tiek atlaista, vai tiek izsludinātas atkārtotas vēlēšanas, priekšvēlēšanu aģitācijas periods ir laika posms no vēlēšanu izsludināšanas dienas līdz vēlēšanu dienai.”* Konkrētajā gadījumā, ievērojot Pašvaldību domes vēlēšanu likuma 1.panta pirmajā daļā noteikto, Pašvaldību vēlēšanas 2021 notika 2021.gada 5.jūnijā³. Līdz ar to priekšvēlēšanu aģitācijas periods Pašvaldību vēlēšanām 2021 sākās 2021.gada 6.februārī⁴.

[14] PAL 1.panta 6.punkts nosaka, ka slēptā priekšvēlēšanu aģitācija ir *“priekšvēlēšanu aģitācija, par kuru saņemta samaksa un kuras apmaksātājs (atlīdzības devējs) pretēji šā likuma noteikumiem nav norādīts.”*

[14.1] PAL 1.panta 5.punkts nosaka, ka *“samaksa – jebkāda atlīdzība, tai skaitā jebkuri mantiski labumi, pakalpojumi, tiesību nodošana, atbrīvošana no pienākuma, atteikšanās no kādām tiesībām par labu citai personai u.c. (turpmāk arī – maksa)”*

[15] PAL 3.panta pirmā daļa nosaka, ka *“slēptā priekšvēlēšanu aģitācija ir aizliegta.”*

[16] PAL 11.panta *“Vispārīgie nosacījumi priekšvēlēšanu aģitācijai elektronisko plašsaziņas līdzekļu televīzijas un radio programmās”* astotā daļa nosaka, ka: *“Pirms katras šajā pantā paredzētās priekšvēlēšanu aģitācijas un uzreiz pēc tās skaidri un nepārprotami paziņojams, kurš aģitācijas veicējs šo priekšvēlēšanu aģitāciju apmaksājis.”*

[17] Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (turpmāk arī – KNAB) ir sagatavojis *“Informatīvo materiālu par priekšvēlēšanu aģitācijas ierobežojumiem”* (turpmāk – KNAB informatīvais materiāls), kurā ir aprakstītas slēptās aģitācijas pazīmes:

“Jebkura publiska darbība, kuras mērķis ir tieši vai netieši publiski popularizēt kādu politisko partiju, vai to apvienību un deputāta kandidātu, aicinot par to balsot, vai arī paužot negatīva

³ Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/57839-republikas-pilsetas-domes-un-novada-domes-velesanu-likums>– aplūkots 29.07.2021

⁴ Pieejams: <https://www.cvk.lv/lv/velesanas/pasvaldibu-velesanas/2021-gada-5-junija-velesanas> – aplūkots 29.07.2021.

rakstura informāciju, aicinot balsot pret kādu politisko partiju vai deputāta kandidātu. Piemēram:

- 1) informācija satur netiešu aicinājumu balsot “par” vai “pret” kādu politisko partiju vai deputātu kandidātu;*
- 2) informācijas sniegšana sabiedrībai par deputāta kandidāta politisko vai profesionālo darbību plašsaziņas līdzekļos, vides reklāmā vai citā publiski pieejamā veidā, it īpaši, ja pirms priekšvēlēšanu aģitācijas perioda šāda informācija netika sniegta vai tika sniegta retāk un mazākā apjomā, nekā tas tiek darīts priekšvēlēšanu aģitācijas periodā;*
- 3) jebkuras formas vai jebkura veida publisks (sabiedrībai pieejams) paziņojums, publikācija vai pasākums, kura nolūks ir veicināt partijas vai deputāta kandidāta popularitāti;*
- 4) partijas logo vai nosaukuma, kandidātu saraksta numura, nosaukuma vai citu līdzīgu vizuālu elementu iekļaušana publikācijā vai raidījumā;*
- 5) ar partiju saistīta notikuma atspoguļošana, ja tam nav tiešas saistības ar konkrētas publikācijas, programmas, raidījuma saturu, vai arī tas ir tieši un nepārprotami veidots kādas partijas popularizēšanai;*
- 6) partijas vai deputāta kandidāta parādīšanās bez pamatota iemesla. Piemēram, deputāta kandidāts tiek izmantots kā kāda notikuma galvenais komentētājs, tiek atspoguļoti sabiedrībai nenozīmīgi kandidāta privātās dzīves notikumi, lai palielinātu konkrētā kandidāta publicitāti u.c.;*
- 7) publikācija vai raidījums ir vienpusīgs, tajā nav sabalansēti atspoguļoti iesaistīto pušu viedokļi, un nav mēģināts noskaidrot ekspertu viedokli;*
- 8) žurnālists, neuzdodot konkrētus jautājumus, ļauj deputāta kandidātam netraucēti izteikties, izvēlēties sarunas tēmu un virzību, vai uzdod jautājumus, lai izceltu deputāta kandidāta personības pozitīvās iezīmes;*
- 9) ēst gatavošanas, sporta vai tamlīdzīgs raidījums ar deputātu kandidāta parādīšanos saturā (gatavojot ēst vai runājot par sportu);*
- 10) sociāla kampaņa vai komerciāla reklāma (tajā skaitā medija reklāma), kas satur netiešu aicinājumu balsot par vai pret kādu politisko partiju vai deputātu kandidātu;*
- 11) masu informatīvais līdzeklis satur informāciju ar viena vai tikai dažu politisko partiju vai to apvienību pārstāvju viedokļiem, intervijām komentāriem, arī tādiem, kas nav saistīti ar politisko darbu, bet saistīti ar kādu profesionālo sfēru; laikraksts vai kāds cits preses izdevums tiek izdots tikai priekšvēlēšanu aģitācijas periodā;*

12) laikraksts vai kāds cits preses izdevums publicē priekšvēlēšanu aģitācijas materiālus par cenu, kas nesedz tā izdošanas izmaksas;

13) u.c. *.

*(*Informatīvajā materiālā veikto piemēru un pazīmju uzskaitījums nav pilnīgs, un var tikt konstatēti arī citi veida gadījumi.)”⁵*

[18] Monitoringa rezultāti liecina, ka deputāta kandidāts Aivars Vanags priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā tiešraidē piedalījās 2021.gada 19.februāra raidījumā “Jēkabpils novada aktualitātes” (raidījums sākas pulksten 16:10:11 un beidzas 16:48:05) un tajā pauda savu viedokli visa raidījuma garumā.

[19] Minētajā raidījumā nav konstatēta tieša priekšvēlēšanu aģitācija no Aivara Vanaga puses, bet, kā norādīts KNAB informatīvajā materiālā, tad viena no slēptas aģitācijas pazīmēm ir – *“žurnālists, neuzdodot konkrētus jautājumus, ļauj deputāta kandidātam netraucēti izteikties, izvēlēties sarunas tēmu un virzību, vai uzdod jautājumus, lai izceltu deputāta kandidāta personības pozitīvās iezīmes;”⁶*

[19.1] 2021.gada 19.februāra raidījumā “Jēkabpils novada aktualitātes” (saruna ar Jēkabpils novada domes priekšsēdētāju Aivaru Vanagu) raidījuma vadītājs raidījuma viesim Aivaram Vanagam ļāva netraucēti izteikties saistībā ar dažādu projektu īstenošanu Jēkabpils novadā un Jēkabpils novada pieņemto 2021.gada budžetu, kā arī no raidījuma vadītāja tika uzdoti jautājumi tā, lai izceltu deputāta kandidāta personības pozitīvās iezīmes un paveiktos labos darbus Jēkabpils novada iedzīvotāju labā un vairākkārtīgi tika pieminētas Pašvaldības vēlēšanas, kuras, iespējams, uz slikto pusi mainīs dzīvi Jēkabpils novadā. Konstatētais liecina, ka izplatītajos elektroniskā plašsaziņas līdzekļa raidījumos ir saskatāmas slēptas priekšvēlēšanu aģitācijas pazīmes. Arī tiesa iepriekš ir norādījusi, ka *“Tiesa uzskata, ka priekšvēlēšanu laikā personas kā konkrētas politiskās partijas pārstāvja piedalīšanās publiskā raidījumā, kas pieejams plašam sabiedrības lokam, paužot viedokli par aktuāliem jautājumiem, ir atzīstama par priekšvēlēšanu aģitāciju, kas satur netiešu aicinājumu balsot par konkrēto politisko partiju.”⁷* Tādējādi, ņemot vērā, ka domes priekšsēdētājs neapšaubāmi ir saistāms ar piederību kādam konkrētam politiskajam spēkam, turklāt tam visa raidījuma

⁵ Pieejams: https://www.knab.gov.lv/upload/informativais_materials_10_02_2021.pdf – aplūkots 29.07.2021.

⁶ Pieejams: https://www.knab.gov.lv/upload/informativais_materials_10_02_2021.pdf – aplūkots 29.07.2021.

⁷ Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 16.februāra spriedums lietā Nr.18012000000720 (1A30061120/44)

gaitā bija iespēja paust savu nostāju, nākotnes redzējumu un paveiktos darbus, secināms, ka raidījumā ir tikusi izplatīta slēpta priekšvēlēšanu aģitācija.

[20] Padome ir konstatējusi, ka par minēto raidījumu ir saņemta samaksa, jo sociālo mediju platformā “Facebook”, kur ir izvietota Raidījuma tiešraides video versija, raidījuma beigās ir norāde, ka Raidījumu finansē Jēkabpils novada pašvaldība, kā arī Raidījuma audio versijā, kas ir pieejams Padomei, ir noprotams, ka Jēkabpils novada dome ir bijusi iniciators šāda raidījuma veidošanai, ko apstiprina arī SIA “Radio 1” paskaidrojumiem pievienotais Līgums, kas ir noslēgts starp SIA “Radio 1” un Jēkabpils novada pašvaldību. Augstāk secinātais ļauj izteikt pieņēmumu, ka ir saskatāmas priekšvēlēšanu aģitācijas pazīmes, jo Raidījumu viesis, izsakot savu viedokli, netiešā veidā izsaka aicinājumu balsot par sevi un partiju, kuras sarakstā viņš ir deputāta kandidāts. Tā kā izplatītajā raidījumā nav sniegta norāde, ka tiek veikta priekšvēlēšanu aģitācija, ir jākonstatē, ka minētajā 2021.gada 19.februāra raidījumā ir vērojamas slēptas priekšvēlēšanu aģitācijas pazīmes. Papildus tam Padome konstatē, ka Raidījuma kopējais garums ir 38 minūtes un 16 sekundes, lai gan Līguma 1.1.punkts paredz tikai raidījumu sagatavošanu un izplatīšanu 25 (divdesmit piecu) minūšu garumā vienu reizi mēnesī, kas nozīmē, ka 8 (astoņas) minūtes un 16 (sešpadsmit) sekundes Raidījuma tika veidots uz SIA “Radio 1” rēķina, jo kā zināms, tad raidījumu veidošana prasa zināmas finansiālas izmaksas.

[21] SIA “Radio 1” savos paskaidrojumos norāda, ka lietā nepastāv strīds par to, ka pārbaudāmais 2021.gada 19.februārī programmas “Radio 1” raidījums “Jēkabpils novada aktualitātes”, kurā piedalās Jēkabpils novada domes priekšsēdētājs Aivars Vanags, ir izplatīts priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā. Taču, analizējot pašu Raidījumu, tika pieļauta satura un formāta kļūdaina interpretācija. Pirmkārt, Raidījuma “izplatīšanas” laikā “Radio 1” redakcijai nebija zināms par Aivara Vanaga plāniem kandidēt pašvaldības vēlēšanās, publiskajā vidē šī informācija netika izplatīta, jo oficiālais partijas saraksts vēl nebija iesniegts vēlēšanu komisijā. Līdz ar to Lēmumā par administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanu Jēkabpils novada domes priekšsēdētāja Aivara Vanaga statuss (“Jēkabpils novada deputāta kandidāts ar pirmo numuru “Jaunās konservatīvās partijas” sarakstā”) norādīts nepamatoti un ir pretruna ar lietas faktiskajiem apstākļiem. Padome norāda, ka fakts par to, ka SIA “Radio 1” nebija zināms par Aivara Vanaga plāniem kandidēt pašvaldību vēlēšanās neiztur kritiku, jo PAL 1.panta 4.punkts nosaka, ka *“priekšvēlēšanu aģitācijas periods — laika posms no 120.dienas pirms vēlēšanām līdz vēlēšanu dienai. Ja Saeima ir atlaista vai atsaukta vai pašvaldības dome tiek atlaista, vai tiek izsludinātas atkārtotas vēlēšanas, priekšvēlēšanu aģitācijas periods ir laika posms no*

vēlēšanu izsludināšanas dienas līdz vēlēšanu dienai.” No minētā izriet, ka priekšvēlēšanu aģitācijas perioda sākuma diena netiek noteikta no brīža, kad attiecīgā politiskā partija vai deputāta kandidāts tiek pieteikts attiecīgajā pašvaldības vēlēšanu komisijā, bet konkrētā dienā, kas ir 120.dienas pirms vēlēšanām. Līdz ar to, kā jau tas tika iepriekš lēmumā minēts, tad Pašvaldību vēlēšanas 2021 priekšvēlēšanu aģitācijas periods sākas 2021.gada 6.februārī. Bez tam Pašvaldības domes vēlēšanu likuma 15.panta ceturtnā daļa nosaka, ka “Kandidātu saraksti iesniedzami, sākot ar astoņdesmito dienu pirms vēlēšanu dienas, bet ne vēlāk kā 60 dienas pirms vēlēšanu dienas. Kandidātu saraksts iesniedzams attiecīgajai pašvaldības vēlēšanu komisijai.” Tas nozīmē, ka līdz astoņdesmitajai dienai pirms vēlēšanām nav iespējams partijām un partiju apvienībām izvirzīt savus deputātu kandidātus, līdz ar to būtu absurdi uzskatīt, ka priekšvēlēšanu aģitācija gan tieša, gan netieša ir atļauta līdz brīdim, kad tiek oficiāli reģistrēts partijas vai partiju apvienības saraksts un tajā iekļautie deputātu kandidāti, it īpaši gadījumos, kad Raidījuma viesis A. Vanags kā Jēkabpils novada pašvaldības domes priekšsēdētājs jau pārstāv savu partiju, par kuru Jēkabpils novada iedzīvotāji ir informēti. Līdz ar to SIA “Radio 1” ir pienākums, veidojot raidījumu, kurā tiek uzaicināts uz Raidījuma izplatīšanas brīdi esošais Jēkabpils novada domes priekšsēdētājs Aivars Vanags, kurš kā amatpersona ir ievēlēts no partijas, izvērtēt šāda raidījuma viesi aicināšanas nepieciešamību uz raidījumu priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā, lai izteiktu savu viedokli par Jēkabpils novada attīstību 2020. gadā un tā attīstības ieceres 2021.gadā, kā arī uzsāktajiem un pabeigtajiem projektiem, ņemot vērā priekšvēlēšanu aģitācijas perioda ierobežojumus. Padomes ieskatā nav vērā ņemams arī tas, ka SIA “Radio 1” norāda, ka, uz Raidījuma izplatīšanas brīdi, nebija oficiāli pieejama informācija par to, ka Raidījuma viesis A. Vanags kandidēs Pašvaldību vēlēšanās 2021, jo, pirmkārt, tas izriet no Raidījuma konteksta, kur Raidījuma gaitā vairākas reizes tiek pieminētas gaidāmās vēlēšanas, tiek runāts par to, vai Raidījums ir tapis, ņemot vērā gaidāmās vēlēšanas, tas, ka Raidījuma skatītājam jāpajautā par to, vai Raidījuma viesis kandidēšot Pašvaldību vēlēšanās tiek uzsvērts un norādīts, ka klausītājam būs informācija jāmeklē citur, kā arī pats Raidījuma viesis A. Vanags Raidījumā piebilst, ka tieši viņa jaunā komanda esot sākusi strādāt un tie esot tie rezultāti, kas sasniegti. Otrkārt, SIA “Radio 1” bija iespēja saņemt informāciju un rakstisku apliecinājumu no paša Raidījuma viesi A. Vanaga par to vai Raidījuma viesis kandidēs Pašvaldību vēlēšanās vai nē, bet, treškārt, visa Raidījuma uzbūve bija veidota tā, ka tika uzsvērtas tikai pozitīvās lietas, kas ir notikušas Jēkabpils novada domē un kurās visās ir līdzdarbojies Raidījuma viesis A. Vanags, kas liek secināt, ka Raidījuma mērķis bija nevis

parādīt Jēkabpils novada aktualitātes, bet Raidījuma viesi A. Vanaga veiktos labos darbus Jēkabpils novada un tās iedzīvotāju labā.

SIA "Radio 1" savos paskaidrojumos norāda arī to, ka tā nav diskusijas programma, bet otrādi, Raidījumam ir informatīvs raksturs, kura mērķis Covid-19 esošo ierobežojumu laikā informēt iedzīvotājus par novada aktuālajiem notikumiem, pieņemtajiem nolēmumiem, nodrošinot klausītājiem iespējas neskaidrību gadījumā uzdot konkrētizējošus jautājumus, izteikt konstruktīvus priekšlikumus un ierosinājumus. Padomes ieskatā arī Raidījumā ar informatīvu raksturu var tikt uzaicināti vairāki Raidījuma viesi, kuri ir atbildīgi par Jēkabpils novadā notiekošajiem procesiem un nav partiju pārstāvji, kā arī ir iespēja pieaicināt neatkarīgus ekspertus. Papildus SIA "Radio 1" savos paskaidrojumos norāda, ka šāds programmas formāts ļauj saņemt informāciju no pirmavota, tas ir – no personām, kuras īsteno novada administratīvo pārvaldes funkciju, un nepieciešamības gadījumā var izskaidrot arī pieņemto nolēmumu būtību. Protams, Raidījuma formāts pilnīgi izslēdz iespēju uzsākt ētera diskusiju un vēl jo vairāk par politiskiem aspektiem. Padome norāda, ka saskaņā ar EPLL 24.panta pirmo daļu, kas nosaka, ka *"Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi ir brīvi un neatkarīgi programmu un raidījumu veidošanā un izplatīšanā, kā arī savā redakcionālajā darbībā, ciktāl tos neierobežo Latvijas Republikas Satversme, šis likums un citi likumi, valsts tehniskie standarti un Latvijai saistoši starptautiskie līgumi,"* taču tas nenozīmē, ka elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem priekšvēlēšanu aģitācijas laikā, veidojot un izplatot savus raidījumus, nav jāvēro Priekšvēlēšanu aģitācijas likumā noteiktos ierobežojumus. Konkrētajā gadījumā Padomes ieskatā SIA "Radio 1" ir brīva izvēle, kāda formāta raidījumus veidot, taču, kā jau iepriekš tika minēts, tad elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem, veidojot raidījumus, ir jāievēro normatīvajos aktos noteiktie ierobežojumi, uzņemoties par to redakcionālo atbildību, kas ir noteikta EPLL 25.pantā, pretējā gadījumā elektroniskais plašsaziņas līdzeklis ir administratīvi atbildīgs par pieļautajiem spēkā esošo normatīvo aktu pārkāpumiem. Kas attiecas uz to, ka šāds Raidījuma formāts neparedz uzsākt diskusiju, it sevišķi par politiskajiem aspektiem, Padomes ieskatā nav noteicošais faktors, jo, kā jau tas iepriekš tika minēts, tad elektroniskais plašsaziņas līdzeklis ir redakcionāli atbildīgs par Raidījumā izplatītās informācijas saturu arī priekšvēlēšanu aģitācijas periodā, neatkarīgi no izplatītā raidījuma formāta. Bez tam Padomes ieskatā, lai nodrošinātu informācijas sniegšanu Jēkabpils novada iedzīvotājiem par aktualitātēm novadā, nav nepieciešams veidot raidījumu tieši intervijas formātā ar raidījumu viesi, kurš kā domes priekšsēdētājs pārstāv savu politisko partiju, jo aktuālo informāciju var sniegt arī ziņu

raidījumos vai raidījumos, kur piedalās pašvaldības amatpersonas vai darbinieki, kuri nepārstāv kādu politisko spēku.

Paskaidrojumos tiek norādīts arī, ka vadītāja uzdevums ir nevis “izcelt deputāta kandidāta personības pozitīvās iezīmes un viņa paveiktos labos darbus sabiedrības labā”, bet otrādi – programmu ietvaros sekmēt noteiktā uzdevuma izpildi un informēt klausītājus par novada aktualitātēm. Pie tam Raidījumā netiek uzslavēta neviena konkrētā persona. Padomes ieskatā SIA “Radio 1” paskaidrojumos iepriekš norādītais, nav vērā ņemams, jo Raidījuma vadītājs Raidījuma laikā ļauj Raidījuma viesim A.Vanagam izvēlēties tematus, par ko runāt un uzsvērt Raidījuma viesu labos darbus Jēkabpils novada un tās iedzīvotāju labā, piemēram, ceļu tehnisko projektu savlaicīga izstrāde, rūpes par bērnu laukumu izveidošanu un atjaunošanu, kā arī Raidījuma vadītājs Raidījumā izceļ Raidījuma viesu A.Vanaga mērķtiecību panākt dažādu projektu izpildi Jēkabpils novadā, uzdod komplementārus jautājumus, tādējādi no Raidījuma konteksta ir saprotams, ka Raidījuma veidošanas mērķis bija parādīt, cik labi strādā Jēkabpils novada domes priekšsēdētājs, bet nevis sniegt iedzīvotājiem informāciju par Jēkabpils novada aktualitātēm. SIA Radio 1” paskaidrojumos norāda arī to, ka Raidījums “Jēkabpils novada aktualitātes” tika veidots uz starp SIA “Radio 1” un Jēkabpils novada pašvaldības noslēgta līguma pamata (Pielikumā – Līguma noraksts), un tur nav paredzētas tiesības izvēlēties ētera “viesus”. Taču Raidījuma novirzi un saturu (novada aktualitātes tika stingri ievērotas, un, izvērtējot to kopējā kontekstā ar Līguma saturu, konstatējams, ka tas nav vērsts ne uz vienas politiskas apvienības popularizēšanu.) Padome, iepazīstoties ar SIA “Radio 1” paskaidrojumiem pievienoto Līgumu, konstatē, ka SIA “Radio 1” paskaidrojumos norādītais, ka Līgumā nav paredzētas tiesības izvēlēties Raidījuma viesus, neatbilst patiesībai, jo Līguma tekstā nekur netiek atrunāts par to, kuri būs Raidījuma viesi, ko pamato Līguma 1.1.punkts, kas nosaka, ka: *“Pasūtītājs uzdod, un Izpildītājs apņemas par samaksu sagatavot un pārraidīt raidījumu “Jēkabpils novada aktualitātes” 25 (divdesmit piecu) minūšu garumā Jēkabpils “RADIO 1” ēterā, kurš tiek translēts radio1.lv FB kontā un radio1.lv interneta portālā vienu reizi mēnesī, turpmāk tekstā Pakalpojums, saskaņā ar Līguma noteikumiem un Pasūtītāja norādījumiem”, Līguma 3.2.punkta Izpildītājs apņemas: 3.2.1. apakšpunkts, kas nosaka, ka: “Izpildītājs apņemas atspoguļot tikai tādā apmērā un kvalitātē informāciju, kādu tam ir sniedzis Pasūtītāja pārstāvis” un Līguma 3.2. punkta Izpildītājs apņemas 3.2.4.apakšpunkts, kas nosaka, ka: “Pakalpojumu veikt atbilstoši Pasūtītāja noteiktajām prasībām.” Tātad par konkrētu Raidījumu viesu izvēli Līguma tekstā nav atrunāts, bet ir norādīts, ka ir stingri jāseko*

Pasūtītāja, tas ir Jēkabpils novada pašvaldības, norādījumiem un informāciju Raidījumā drīkst atspoguļot tikai tādā apjomā un kvalitātē, kādu SIA “Radio 1” ir sniedzis Jēkabpils novada pašvaldības pārstāvis. Respektīvi, no noslēgtā Līguma noteikumiem izriet, ka Raidījums tika veidots pēc Jēkabpils novada pašvaldības pasūtījuma un Raidījumā tika sniegta tikai Jēkabpils novada pašvaldības sagatavota informācija bez tiesībām to mainīt, kas nozīmē to, ka Raidījuma sponsors ietekmēja Raidījuma saturu, kas ir aizliegts saskaņā ar EPLL 39.panta *“Sponsorēšana un tās aizliegums”* trešo daļu, kas nosaka, ka: *“Sponsors nedrīkst ietekmēt sponsorētā raidījuma saturu un programmu.”* Papildus iepriekš minētajam, Padome arī norāda, ka Līgums, kurā iekļauti nosacījumi, kas var ietekmēt elektroniskā plašsaziņas līdzekļa redakcionālo atbildību attiecībā uz Raidījuma viesu izvēli nav spēkā un šādi Līguma nosacījumi jebkurā gadījumā neatbrīvo elektronisko plašsaziņas līdzekli no administratīvās atbildības par spēkā esošo tiesību normu pārkāpumiem, ne tikai priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā.

SIA “Radio 1” paskaidrojumos norāda, ka pamatojums šāda raidījuma veidošanai ir Padomes izstrādātās *“Nacionālās elektroniskās plašsaziņas līdzekļu padomes vadlīnijas elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbībai priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā”* (turpmāk – *Vadlīnijas*), kur 3.3.punkts nosaka, ka: *“Priekšvēlēšanu aģitācijas periodā tikai izņēmumu gadījumos ir pieļaujams intervēt deputātu kandidātus kā neitrālus ekspertus vai vērtētājus par tematiku, kas neskar vēlēšanu aktualitātes. Katram šādam atspoguļojumam jābūt pamatotam acīmredzamu sabiedrisku interesi, kā arī jābūt redakcionāli izsvērtam, vērtējot godīgas vēlēšanu konkurences nodrošināšanas vajadzību.”* Raidījuma ietvaros Novada domes amatpersonas atbilstoši savai kompetencei ziņo par faktiem un notikumiem, kas pēc būtības nevar tikt uztverts kā kādas politiskas apvienības uzslavēšana. Padome norāda, ka no minētās Vadlīniju normas izriet, ka elektroniskajam plašsaziņas līdzeklim priekšvēlēšanu aģitācijas laikā tikai izņēmuma gadījumos ir pieļaujams intervēt vēlēšanu kandidātus kā neitrālus ekspertus vai vērtētājus par tematiku, kas neskar vēlēšanu aktualitātes, pie nosacījuma, ja tam ir acīmredzama sabiedriska interese, kā arī tam ir jābūt redakcionāli izsvērtam, vērtējot godīgas vēlēšanu konkurences nodrošināšanas vajadzību. Konkrētajā gadījumā Padome uzskata, ka 2021.gada 19.februāra raidījuma “Jēkabpils novada aktualitātes” tematikai izvēlētais raidījuma viesis Jēkabpils domes priekšsēdētājs A. Vanags nav vērtējams kā neitrāls eksperts vai vērtētājs, jo Jēkabpils domes priekšsēdētājs A. Vanags ir pats piedalās domes darbā, līdz ar to A. Vanaga viedoklis konkrētajos jautājumos ir subjektīvs un nevar būt neitrāls. Līdz ar to SIA “Radio 1” nepamatoti ir norādījusi uz Vadlīniju 3.3 punktu kā argumentu, kas apliecinātu SIA “Radio 1” darbību

tiesiskumu konkrētajā gadījumā. Padomes sēdē SIA "Radio 1" norādīja, ka Raidījums tika veidots, jo SIA "Radio 1" ir vēlējies parādīt aktualitātes saistībā ar administratīvi teritoriālo reformu un Raidījumā izplatītās informācijas nav bijis iespējams atrast frāzi, ar kuru Raidījuma viesis sevi reklamētu, jo domes priekšsēdētājs runāja tikai par tām lietām, kuras gribēja apspriest ar novada iedzīvotājiem un Raidījuma mērķis nebija vēlēšanu tematika. Padomes ieskatā SIA "Radio 1" arguments, ka Raidījumā nevar atrast frāzi, ar kuru Raidījuma viesis sevi reklamētu neatbilst patiesībai, piemēram, Raidījuma viesis A. Vanags Raidījumā no pulksten 16:36:47 saka, ka: *"nevienu reformu nevar uztaisīt vienā gadā, reforma parasti notiek kādos trīs, četros gados [...] mūsu jaunā komanda sāka strādāt un tie ir tie rezultāti, es tā domāju."* Un tas nav vienīgais šāda veida izteikums Raidījumā, kas Raidījuma viesi parāda pozitīvi. Kas attiecas uz to, ka SIA "Radio 1" pārstāve norādīja, ka Raidījums nesatur vēlēšanu tematiku, Padomes ieskatā tas nav noteicošais faktors, jo Raidījuma vadītājs un Raidījuma viesis Raidījuma laikā izplatot tikai pozitīvu informāciju par Raidījuma viesu pozitīvajām personības iezīmēm un paveiktajiem labiem darbiem Jēkabpils novada un tās iedzīvotāju labā, sevi parāda kā labu Jēkabpils domes priekšsēdētāju, kurš arī pēc Pašvaldību vēlēšanām savu darbu veiks labi. Padomes sēdē SIA "Radio 1" pārstāve arī norādīja, ka Raidījuma veidošanas iniciators bija tieši Jēkabpils novada pašvaldība kas ir pretrunā ar iepriekš SIA "Radio 1" pārstāves norādīto, ka Raidījums tika veidots, lai parādītu aktualitātes Jēkabpils novadā saistībā ar administratīvi teritoriālo reformu, kas nozīmē, to, ka SIA "Radio 1" neizvērtēja Raidījuma veidošanas un izplatīšanas nepieciešamību tieši priekšvēlēšanu aģitācijas periodā un ar to iespējamo priekšvēlēšanu aģitācijas perioda ierobežojumu pārkāpšanu kaut gan to varēja un vajadzēja izdarīt, ņemot vērā elektroniskā plašsaziņas līdzekļa redakcionālo atbildību par visu programmā izplatīto saturu.

[22] Vadlīniju 3.7. punkts nosaka, ka: *"Raidījumu veidotājiem jānošķir deputātu kandidātu aktivitātes no šo pašu personu kā valsts amatpersonu (piemēram, ministru, pašvaldības vadītāju, Saeimas amatpersonu) aktivitātēm. Atkarībā no raidījuma konteksta attiecīgā persona jāpiesaka vai nu kā vēlēšanu kandidāts vai kā valsts amatpersona. Ja deputāta kandidāts piedalās raidījumā kā amatpersona, raidījuma laikā nedrīkst tikt veikta priekšvēlēšanu aģitācija."*

Lemjot par vēlēšanu kandidāta, kurš vienlaikus ir arī valsts amatpersona, atspoguļošanu priekšvēlēšanu aģitācijas periodā, elektroniskajam plašsaziņas līdzeklim jāizvērtē šādi kritēriji:

– sabiedriskā interese zināt attiecīgās amatpersonas viedokli vai rīcību;

– šīs amatpersonas iepriekšējā atspoguļojuma intensitāte attiecīgajā raidījumā, kā arī elektroniskā plašsaziņas līdzekļa programmā kopumā;

– nepieciešamība garantēt godīgus dažādu politisko spēku konkurences apstākļus priekšvēlēšanu aģitācijas periodā.” No minētā Vadlīniju punkta izriet, ka elektroniskajam plašsaziņas līdzeklim priekšvēlēšanu aģitācijas periodā aicinot deputātu kandidātu kā amatpersonu, raidījuma laikā nedrīkst tikt veikta priekšvēlēšanu aģitācija, kā arī lemjot par vēlēšanu kandidāta, kurš vienlaikus ir arī valsts amatpersona, atspoguļošanu priekšvēlēšanu aģitācijas periodā elektroniskajam plašsaziņas līdzeklim, ir jāizvērtē sabiedriskā interese zināt attiecīgās amatpersonas viedokli vai rīcību; šīs amatpersonas iepriekšējā atspoguļojuma intensitāte attiecīgajā raidījumā, kā arī elektroniskā plašsaziņas līdzekļa programmā kopumā un šīs amatpersonas iepriekšējā atspoguļojuma intensitāte attiecīgajā raidījumā, kā arī elektroniskā plašsaziņas līdzekļa programmā kopumā; nepieciešamība garantēt godīgus dažādu politisko spēku konkurences apstākļus priekšvēlēšanu aģitācijas periodā. Konkrētajā gadījumā SIA “Radio 1”, veidojot un izplatot Raidījumu, Padomes ieskatā nav izvērtējusi šajā Vadlīniju punktā norādītos kritērijus attiecībā uz amatpersonas atspoguļojuma intensitāti Raidījumā, kā arī nepieciešamību garantēt godīgus dažādu politisko spēku konkurences apstākļus priekšvēlēšanu aģitācijas periodā, jo Raidījuma viesa A. Vanaga viedoklis par Jēkabpils novada aktualitātēm un viņa kā domes priekšsēdētāja viedoklis paveiktajiem darbiem tika atspoguļots visa Raidījuma garumā un netika nodrošināta ne Raidījuma ietvaros, ne SIA “Radio 1” programmā kopumā netika garantēta godīgi dažādu politisko spēku konkurences apstākļi priekšvēlēšanu aģitācijas periodā. To pamato arī tas, ka SIA “Radio 1” un Jēkabpils novada pašvaldības noslēgtajā līgumā tika paredzēts veidot raidījumu “Jēkabpils novada aktualitātes” vienu reizi mēnesī laika periodā no 2021.gada 17.februāra līdz 2021.gada 30. jūnijam, taču faktiski tika izplatīts tikai viens raidījums. Bez tam iepriekš minētais Līgums, Padomes ieskatā ir vērtējams kritiski, jo, pirmkārt, Līgums par raidījuma “Jēkabpils novada aktualitātes” veidošanu un izplatīšanu tiek noslēgts tieši uz priekšvēlēšanu aģitācijas laiku un, otrkārt, Līguma saturs liecina par to, ka Līguma ietvaros veidotajos raidījumos SIA “Radio 1” ir stingri jāseko Jēkabpils novada domes norādījumiem un informācija ir jāatspoguļo raidījumos tikai tādā apjomā un kvalitātē, kādā to ir apstiprinājis Jēkabpils novada domes pārstāvis, kas nozīmē, ka Raidījuma saturu ietekmē Raidījuma pasūtītājs, tas ir Jēkabpils novada pašvaldība.

[23] Padomes ieskatā, lai novērtētu izdarītā administratīvā pārkāpuma būtiskumu, ir jāvērtē arī Raidījumā izplatītā satura publiskums. Raidījuma satura publiskums nozīmē, ka tas tiek izteikts atklāti, cilvēkiem pieejamā un saprotamā veidā, tas ir, citu personu klātbūtnē vai arī tādā veidā, ka arī klāt neesošas personas var ar tiem iepazīties. Vai raidījumā iekļautais saturs ir publisks, jāizlemj, ievērojot visu apstākļu kopumu – vietu, laiku, situāciju un citus apstākļus, kādos tas izteikts. Tas nozīmē, ka raidījuma saturs ir jāizplata publiskā, sabiedrībai pieejamā veidā, t.sk. internetā, tiešraidē elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos. No iepriekš minētā var secināt, ka Raidījumā izplatītā informācija izskan “Radio 1” programmā, kā video versija tiek izvietota Jēkabpils novada pašvaldības mājaslapas sadaļā “Radio1” un “Radio 1” Facebook kontā, ir publisks un sasniedz plašu auditoriju, kas var būtiski ietekmēt Jēkabpils novada iedzīvotāju izvēli Pašvaldību vēlēšanās 2021. Bez tam Raidījums, uz šī Lēmuma sastādīšanas brīdi, vēl joprojām ir pieejams SIA “Radio 1” Facebook kontā, kas nozīmē to, ka tas ir bijis pieejams visu priekšvēlēšanu aģitācijas laiku un tādejādi iepriekš minēti apstākļi būtiski varēja ietekmēt Pašvaldības vēlēšanu rezultātus Jēkabpils novadā.

[24] Vērtējot Raidījuma laikā izplatīto informāciju, kas saistīta ar Jēkabpils novada pašvaldības aktualitātēm, ir konstatējams saturs, kas nepārprotami parāda Raidījuma viesā A.Vanaga labos darbus Jēkabpils novada iedzīvotāju labā, kā arī tiek izcelta Raidījuma viesā A.Vanaga personības pozitīvās iezīmes, jo Raidījumā tika izplatīta tikai pozitīva informācija par notikumiem Jēkabpils novadā un atzīmēts kādas darbības tika veiktas tieši no Raidījuma viesā A. Vanaga puses. Līdz ar to Padome secina, ka SIA “Radio 1” programmas “Radio 1” 2021.gada 19.februāra raidījumā “Jēkabpils novada aktualitātes” atspoguļotā informācija nepārprotami un būtiski pārkāpj PAL 3.panta pirmo daļu.

[25] Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma (turpmāk arī – AAL) 132.pantu institūcijai (amatpersonai), izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, jānoskaidro, vai ir izdarīts administratīvais pārkāpums, vai to izdarījusi pie atbildības saucamā persona, vai šo personu var saukt pie administratīvās atbildības, vai ir atbildību mīkstinoši un pastiprinoši apstākļi, vai ir nodarīts mantisks zaudējums, kā arī jānoskaidro citi apstākļi, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā. Pamatojoties uz AAL 11.panta pirmajā daļā noteikto, ja personas izdarītais administratīvais pārkāpums konkrētajos apstākļos nav radījis tādu apdraudējumu tiesiski aizsargātajām interesēm, lai par to piemērotu sodu (maznozīmīgs pārkāpums), amatpersona var neuzsākt administratīvā pārkāpuma procesu, bet, ja tas ir uzsākts, amatpersona, augstāka amatpersona vai tiesa jebkurā stadijā var to izbeigt, nepiemērojot sodu. Šajā gadījumā

amatpersona, augstāka amatpersona vai tiesa, ja to atzīst par lietderīgu, izsaka personai aizrādījumu. Aizrādījums nerada tiesiskas sekas.

[26] Juridiskās personas vaina nosakāma, ņemot vērā divus nosacījumus: pirmkārt, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, par kuru pārkāpšanu ir paredzēta atbildība, otrkārt, vai juridiskā personā veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu (Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 5.marta spriedums lietā Nr.SKA-19/2009). Saskaņā ar Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 25.pantu *“elektroniskie plašsaziņas līdzekļi uzņemas redakcionālo atbildību. Elektronisko plašsaziņas līdzekļu redakcionālā atbildība šā panta izpratnē ir efektīva kontrole gan attiecībā uz raidījumu izvēli, gan attiecībā uz to organizāciju programmās un katalogos. Šie noteikumi neattiecas uz programmu retranslāciju.”* Tā kā SIA “Radio 1” pati veido savu programmu un attiecībā uz programmas ietvaros izplatītajos raidījumos uzaicināmo viesu izvēli pieņem redakcionālus lēmumus, SIA “Radio 1” bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu atbilstoši Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma prasībām un tā, lai tiktu nodrošināta godīga vēlēšanu konkurence. No minētā secināms, ka SIA “Radio 1” bija iespēja Priekšvēlēšanu aģitācijas periodā neaicināt Jēkabpils novada domes vēlēšanu deputāta kandidātu A.Vanagu no partijas “Jaunā konservatīvā partija” taču, ja tika izdarīta izvēle par labu tieši šādam studijas viesim, bija nepieciešams nodrošināt, ka raidījuma vadītājs, ievērojot žurnālistikas kvalitātes standartus, spēj profesionāli vadīt interviju, ietekmējot tās gaitu, tematus un izvairoties no aģitāciju saturošas informācijas paušanas tās laikā. Padome uzskata, ka elektronisko plašsaziņas līdzekļu raidījumos, kuri tiek veidoti un izplatīti priekšvēlēšanu aģitācijas laikā, kā viesi aicināt deputātu kandidātu izteikties par jautājumiem, kuri skar Jēkabpils novada aktualitātes, atzīmēt izdarītos labos darbus un raidījuma gaitā uzdot komplimentārus jautājumus un izteikt pozitīvas piezīmes un atzinīgus vārdus, kas reklamē raidījuma viesu personību, ir nepieļaujami, jo tādā veidā notiek slēpta priekšvēlēšanu aģitācija par attiecīgo raidījuma viesi un viņa pārstāvēto partiju “Jaunā konservatīvā partija”.

Ievērojot visu minēto un vērtējot to, secināms, ka ir izdarīts administratīvais pārkāpums un lietā nepastāv apstākļi, kas varētu būt par pamatu lietvedības izbeigšanai (AAL 119.pants), lietā nepastāv apstākļi, lai nepiemērotu administratīvo sodu, kā arī konstatētais pārkāpums nav uzskatāms par maznozīmīgu, un tādēļ SIA “Radio 1” konkrētajā gadījumā nav atbrīvojama no administratīvās atbildības (AAL 11.panta pirmā daļa), un tā iemesla dēļ, lai atturētu pārkāpēju un citus elektroniskos plašsaziņas līdzekļus no administratīvo pārkāpumu izdarīšanas, kā arī

šādu pārkāpumu atkārtotā, Padome uzskata, ka nepieciešams SIA “Radio 1” piemērot administratīvo sodu. Padomes ieskatā ar administratīvā soda palīdzību SIA “Radio 1” tiks motivēta savā turpmākajā darbībā nepieļaut atkārtotu iepriekš minētā pārkāpuma izdarīšanu.

[27] Ievērojot iepriekš minēto un izvērtējot lietā esošās ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā, Padome secina, ka elektroniskais plašsaziņas līdzeklis SIA “Radio 1” programmas “Radio 1” 2021.gada 19.februāra raidījumā “Jēkabpils novada aktualitātes”, ir pārkāpis Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 3.panta pirmo daļu, tādējādi izdarot Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 35.panta otrajā daļā paredzēto pārkāpumu – *“Par priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietošanas vai uzskaites kārtības neievērošanu elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības jomā piemēro naudas sodu fiziskajai personai no desmit līdz simt naudas soda vienībām, bet juridiskajai personai — no simt līdz tūkstoš četrdesmit naudas soda vienībām.”* AAL 16.panta otrā daļa nosaka, ka *“viena naudas soda vienība ir pieci euro.”* No minētā izriet, ka par PAL 35.panta otrās daļas pārkāpumu juridiskām personām var piemērot naudas sodu no 500 euro līdz 7 100 euro.

[28] AAL 19.panta pirmā daļa nosaka, ka *“sodu par administratīvo pārkāpumu piemēro ietvaros, ko nosaka likums vai pašvaldību saistošie noteikumi, kuros paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu.”*

[29] AAL 19.panta otrajā daļā noteikts, ka *“nosakot administratīvā soda veidu un mēru, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pie atbildības saucamās personas personību (juridiskajai personai — reputāciju), mantisko stāvokli, pārkāpuma izdarīšanas apstākļus, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.”* Nosakot soda apmēru, Padome ņem vērā turpmāk norādītos apsvērumus:

[29.1] Izdarītā pārkāpuma raksturs:

1) Pārkāpums radies, jo SIA “Radio 1” neveica visus iespējamus pasākumus Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 3.panta pirmās daļas noteikumu ievērošanai, tajā skaitā nepārlicinājās par Raidījuma viesi Aivara Vanaga vēlmi kandidēt Pašvaldību vēlēšanās 2021, lai izslēgtu pārkāpuma seku iestāšanās iespēju. Papildus tam SIA “Radio 1”, veidojot šo raidījumu, arī sekmēja aģitāciju saturošas informācijas izplatīšanu, raidījuma viesim A.Vanagam uzdodot komplementārus jautājumus un izsakot atzinīgus vārdus par viņa labajiem darbiem Jēkabpils novada un tās iedzīvotāju labā, kas norāda uz SIA “Radio 1” apzinātu vēlmi izcelt Jēkabpils novada domes priekšsēdētāja kandidatūras atbilstību arī jaunā Jēkabpils novada domes priekšsēdētāja

amatam. SIA "Radio 1" nav apzinājusies savu darbību prettiesisko raksturu un nav paredzējusi pārkāpuma seku iestāšanās iespēju, kaut gan tās varēja un vajadzēja paredzēt;

2) Izdarītais pārkāpums nav uzskatāms par tādu, kas radies tehnisku iemeslu dēļ;

3) Izdarītais pārkāpums uzskatāms par būtisku, jo pārkāpums veikts ar mērķi maldināt personas, kurām aģitācija adresēta, konkrēti, Jēkabpils novada iedzīvotāji, kā arī aizskar būtiskas sabiedrības intereses un tiesības – tiesības uz brīvu izvēli vēlēšanās;

4) SIA "Radio 1" pārkāpums ir vērtējams kā pirmreizējs. Vienlaikus minētais pārkāpums ir veikts ar mērķi maldināt personas, kurām aģitācija adresēta, jo raidījuma viesis netika pieteikts kā nākamais Jēkabpils novada domes deputāta kandidāts un tas var atstāt ietekmi uz sabiedrisko domu un vēlēšanu rezultātiem. Turklāt, Padome, izvērtējot raidījumu, ņem vērā arī to, ka minētais raidījums ir izskanējis publiski un sasniedzis lielu sabiedrības daļu. Ievērojot minēto, uzskatāms, ka SIA "Radio 1" izdarītās darbības kvalificējamās kā būtisks pārkāpums.

[29.2] Pārkāpuma izdarīšanas apstākļi:

1) nav konstatējams, ka pārkāpums būtu radies tehniskas kļūdas dēļ;

2) pie atbildības saucamā persona nav mēģinājusi novērst pārkāpumu.

[29.3] Pie atbildības saucamās personas personība (reputācija):

1) pie atbildības saucamās personas attieksme pret izdarīto pārkāpumu – neizprot pārkāpuma rakstura būtiskumu un nav veikusi darbības, lai novērstu izdarīto pārkāpumu;

2) SIA "Radio 1" ir sniedzis paskaidrojumus administratīvā pārkāpuma lietā Padomes noteiktajā termiņā;

3) attiecībā uz SIA "Radio 1" darbību pēdējā gada laikā Padomē ir ierosināta vēl 1 (viena) administratīvā pārkāpuma lietas, kura uz šī Lēmuma pieņemšanas brīdi ir izskatīšanas stadijā. Abas iepriekš minētās administratīvā pārkāpuma lietas SIA "Radio 1" tika ierosinātas par Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma pārkāpumiem. No iepriekš minētā ir secināms, ka SIA "Radio 1" darbībā vairākkārtīgi Pašvaldību vēlēšanu 2021 priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā konstatēta Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma pārkāpšana.

[29.4] Pie atbildības saucamās personas mantiskais stāvoklis:

Saskaņā ar publiski pieejamo SIA "Radio 1" gada pārskatu 2020.gadā apgrozījums ir bijis 39315 euro, bet 2020.gadu SIA "Radio 1" ir noslēgusi ar 6355 euro lielu peļņu.

[29.5] Administratīvo atbildību pastiprinoši vai mīkstinoši apstākļi: nav konstatējami.

[29.6] Juridiskas personas vaina nosakāma, ņemot vērā divus nosacījumus: pirmkārt, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, par kuru pārkāpšanu ir paredzēta administratīvā atbildība, otrkārt, vai juridiskā persona veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu (sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 5.marta spriedums lietā Nr.SKA-19/2009).

[29.7] Saskaņā ar AAL 13.pantu *"Administratīvais sods ir ietekmēšanas līdzeklis, kas tiek piemērots administratīvo pārkāpumu izdarījušajai personai, lai aizsargātu sabiedrisko kārtību, atjaunotu taisnīgumu, sodītu par izdarīto pārkāpumu, kā arī atturētu administratīvo pārkāpumu izdarījušo personu un citas personas no turpmākas administratīvo pārkāpumu izdarīšanas."*

[29.8] Pieņemot lēmumu par soda mēra apjomu, Padome ņem vērā Padomes Vadlīnijas sankciju piemērošanā par administratīvajiem un reklāmas pārkāpumiem. ņemot vērā lietas apstākļus, kā arī to, ka pārkāpums saistīts ar godīgas vēlēšanu konkurences nodrošināšanas vajadzību un uzskatāms par būtisku. Par būtiskiem pārkāpumiem saskaņā ar Padomes vadlīnijās noteikto juridiskām personām piemērojams naudas sods no 701 līdz 1420 naudas soda vienībām jeb 3505 līdz 7100 euro. ņemot vērā iepriekš minēto, Padome uzskata par nepieciešamu piemērot administratīvo sodu 760 (septiņi simti sešdesmit) naudas soda vienības jeb EUR 3800,- (trīs tūkstoši astoņi simti euro) apmērā, kas uzskatāms par soda apmēru, kas nenodara SIA "Radio 1" ar pārkāpumu nesamērojamus materiālus zaudējumus, vienlaikus stimulējot SIA "Radio 1" un citus elektroniskos plašsaziņas līdzekļus turpmāk ievērot PAL prasības attiecībā uz priekšvēlēšanu aģitācijas nosacījumu ievērošanu.

Ievērojot minēto un saskaņā ar Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 35.panta otro daļu un Administratīvās atbildības likuma 151.panta 1.punktu, kā arī 153.panta pirmo daļu, Padome

n o l e m j :

- 1. Sodīt elektronisko plašsaziņas līdzekli SIA “Radio 1”, reģistrācijas numurs 45403007181, par Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 35.panta otrajā daļā paredzētā pārkāpuma izdarīšanu 2021.gada 19.februārī, uzliekot naudas sodu 760 (septiņi simti sešdesmit) naudas soda vienības jeb EUR 3800 (trīs tūkstoši astoņi simti euro) apmērā.**
- 2. Pieņemto lēmumu paziņot SIA “Radio 1”.**

Administratīvais sods jāsamaksā 1 (vienu) mēneša laikā zemāk norādītajā bankas kontā:

Saņēmējs: Valsts kase

Reģistrācijas Nr.90000050138

Konta Nr. LV78TREL1060001019900

Saņēmēja banka: Latvijas Banka

Bankas BIC: TRELLV22

Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 166.panta pirmo un otro daļu, kā arī 168.panta pirmo daļu persona, kura saukta pie administratīvās atbildības šo lēmumu desmit darba dienu laikā no lēmuma paziņošanas dienas var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā pēc tās juridiskās adreses, iesniedzot sūdzību Nacionālajai elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomei.

Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 262.pantu termiņš lēmumā noteiktā naudas soda labprātīgai izpildei pilnā apmērā tiek noteikts 1 (viens) mēnesis no dienas, kad lēmums ir stājies likumīgā spēkā. Naudas soda brīvprātīgas izpildes kārtība ir noteikta Administratīvās atbildības likuma 263.pantā.

Gadījumā, ja naudas sods labprātīgi netiek samaksāts šajā lēmumā noteiktajā termiņā, tad saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 269.panta pirmo daļu iestāde pēc naudas soda brīvprātīgas izpildes termiņa beigām nekavējoties nodod lēmumu par sodu piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam.

Padomes priekšsēdētājs

Ivars Āboliņš

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU